



Minister
Zdrowia



ZPŚ.050.13.2024.AP
Warszawa, 22 maja 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na interpelację Poseł Marceliny Zawiszy i grupy posłów z 9 maja 2024 r. nr 2688 w sprawie uchylania się od szczepień uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Ministerstwo Zdrowia jest organem odwoławczym i rozpatruje sprawy postępowania egzekucyjnego, prowadzonego w związku z niewykonaniem obowiązku szczepień w ramach ustawy w dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 572 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2505), w trybie przewidzianym w przepisach tych ustaw.

Przepisy nie nakładają obowiązku na Ministra Zdrowia prowadzenia bądź zlecenia prowadzenia rejestrów lub raportów organom administracji publicznej sprawującym nadzór nad realizacją szczepień ochronnych.

Nawiązując do pytania o uchylających się od szczepień w zależności od wieku, to liczba uchylających się odnoszona jest do osób podlegających szczepieniom w danym roczniku.

Podawana liczba dotyczy dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 19 lat.

Dane o stanie zaszczepienia w Polsce przesyłane do NIZP PZH - PIB to wyłącznie dane zagregowane w kolejnych latach na poziomie województw. Dane w powiatach są gromadzone przez właściwe terytorialnie wojewódzkie stacje sanitarno - epidemiologiczne. Liczba przypadków uchylania się od obowiązkowych szczepień w 2022 roku to 72 722 uchylających, czyli 9,9 na 1.000 osób w wieku 0-19 lat.

Zebrane dane o uchyleniach od szczepień dostępne są w Biuletynach szczepienia ochronne: http://wwwold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/index_p.html#05, są tam też wykresy ilustrujące jak wyglądają trendy czasowe w przypadku konkretnych szczepień i konkretnych roczników.

Podsumowanie danych z ostatnich lat dostępne jest na stronie NIZP PZH-PIB:

<https://szczepienia.pzh.gov.pl/faq/jaka-jest-liczba-uchylen-szczepien-obowiazkowych/>

Szczepienia ochronne w Polsce wykonywane są na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1284), zgodnie z którą osoby przebywające na terytorium Polski są obowiązane na zasadach określonych w ustawie do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Aktualnie szczepieniom obowiązkowym podlegają dzieci od chwili narodzin do 19 r.ż. oraz osoby przebywające na terenie Polski ponad 3 miesiące. Obywatele ukraińscy mają dostęp do szczepień ochronnych na zasadach ogólnych przyjętych w Polsce z możliwością realizacji świadczeń w trybie ustalenia indywidualnego kalendarza szczepień ochronnych.

Obowiązek poddania się szczepieniom ochronnym wynika z przepisów ustawowych, a jego niedokonanie (uchylanie się od tego obowiązku) aktualizuje obowiązek wszczęcia postępowania egzekucyjnego, którego rezultatem docelowym ma być poddanie dziecka szczepieniom ochronnym przeciwko wskazanym chorobom. Podstawą prawną prowadzenia egzekucji administracyjnej jest art. 26 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505). Na opiekunów dziecka może być nałożona grzywna w celu przymuszenia do wykonania obowiązku. Grzywna ta nie oznacza jednak szczepień przymusowych, jest to środek stosowany w postępowaniu administracyjnym, który ma zmotywować rodzica do poddania jego dziecka szczepieniom obowiązkowym (więcej informacji na stronie:

<https://szczepienia.pzh.gov.pl/dla-lekarzy/zagadnienia-prawne/?strona=3#kto-jest-odpowiedzialny-za-egzekwowanie-obowiazku-szczepien>).

Mimo powyższego, od dekady obserwowany jest ogólny trend malejącego stanu zaszczepienia w Polsce oraz wzrostu liczby osób uchylających się od szczepień. Dlatego bardzo ważne jest zwiększanie świadomości m.in. pracowników ochrony zdrowia w zakresie stosowanej profilaktyki u pacjentów oraz samych pacjentów na temat bezpieczeństwa szczepień i korzyści z nich płynących.

Minister Zdrowia popiera wszelkie działania, w tym informacyjno-edukacyjne, na rzecz utrzymania i poprawy poziomu zaszczepienia oraz popiera wykorzystywanie interdyscyplinarnej wiedzy eksperckiej (w tym ekspertów ds. zdrowia publicznego, specjalistów ds. komunikacji, mediów społecznościowych i ekspertów behawioralnych) w celu zwiększenia wysiłków na rzecz przeciwdziałania szerzeniu dezinformacji oraz stosowania silnego, opartego na dowodach, strategicznego podejścia do komunikacji.

Biorąc pod uwagę powyższe, Polska prowadzi działania w ramach krajowego dokumentu polityki zdrowia publicznego - Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) wyznaczającego cele strategiczne i operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz m. in. zmniejszenia występowania chorób zakaźnych. W ramach realizacji zadań Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 zostało powierzone do realizacji Narodowego Instytutowi Zdrowia Publicznego PZH – Państwowemu Instytutowi Badawczemu zadanie 5 pn. Promocja szczepień, utrzymanie funkcjonalności portalu informacyjnego dotyczącego szczepień – działania promocyjne i popularyzacyjne dotyczące szczepień ochronnych w ramach Celu Operacyjnego nr 4 Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne. Celem zadania jest popularyzacja szczepień ochronnych, w tym za pośrednictwem serwisu internetowego szczepienia.info (www.szczepienia.pzh.gov.pl). Na portalu przekazywane są wiarygodne, oparte na dowodach naukowych informacje dotyczące szczepień ochronnych. Informacje prezentowane na portalu są adresowane do odbiorcy ogólnego i profesjonalistów medycznych.

W 2023 roku w ramach realizacji zadania m.in.:

- prowadzono edukację poprzez stronę internetową szczepienia.info (średnio 599 053 odsłon/miesiąc),
- aktualizowano i rozbudowano bazę wiedzy o chorobach zakaźnych, dla których skutecznym przeciwdziałaniem są szczepienia ochronne, bazę wiedzy o jakości, bezpieczeństwie i skuteczności szczepień oraz zasad kwalifikacji do szczepień,
- regularnie opracowywano i udostępniano aktualności na temat szczepień w Polsce i na świecie. W okresie 01.01.2023-31.12.2023, łącznie udostępniono 95 aktualności, nowych FAQ, nowych rozdziałów,
- opracowano 2 przewodniki na temat szczepień przygotowane w formacie e-booków. Przewodnik po szczepieniach dorosłych dla pacjentów oraz Przewodnik o bezpieczeństwie szczepionek przeciw HPV dla rodziców nastolatków,
- uaktualniono i opracowano 10 infografik na temat realizacji szczepień uchodźców z Ukrainy wg obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- opracowano „Przewodnik po szczepieniach dorosłych dla pracowników ochrony zdrowia”,
- prowadzono kampanię społeczną pod hasłem "Początek jest kluczowy" w ramach której prowadzono działania w obszarach, takich jak: media społecznościowe, media konwencjonalne (radio), influencerzy, kampania display. Kampania pokazała jak istotne jest podejmowanie tematyki szczepień, edukowanie na ich temat i stałe zwiększanie wiedzy i świadomości społeczeństwa w tym obszarze. Zrealizowano współpracę z czterema wybranymi influencerami, mamami nastolatek/nastolatków: (latajaca_mama; mama_spzoo; calareszta.pl; godzinadlasiebie). Zrealizowano 16 publikacji, po 4 każdy influencer. Opracowano również materiały audiowizualne na YT: 12 filmów Q&A; 10 filmów edukacyjnych, 10 podcastów. i wiele innych.

W 2024 r. realizator planuje m.in.:

- utrzymanie działalności i rozwój portalu [szczepienia.info](http://szczepienia.pzh.gov.pl) (Szczepienia.pzh.gov.pl), w tym publikowanie nowych treści merytorycznych, zapewnienie promocji portalu i jego funkcjonalności;
- rozwój profilu portalu szczepienia.info w mediach społecznościowych;
- popularyzacja szczepień ochronnych wśród seniorów, w tym opracowanie materiałów edukacyjnych na temat szczepień seniorów;
- opracowanie materiałów na temat szczepień ochronnych dla rodziców dzieci z Ukrainy;
- przygotowanie i przeprowadzenie kampania edukacyjno - informacyjnej dotyczącej popularyzacji szczepień dorosłych.

Ponadto dobiega końca analiza postaw społecznych w zakresie szczepień ochronnych, pochodząca z raportu z badań podstawowych realizowanych w ramach projektu Gospostrateg II "Budowanie zaufania do szczepień ochronnych z wykorzystaniem najnowszych narzędzi komunikacji i wpływu społecznego".

Z uwagi na fakt, że osoby o postawach niejednoznacznych stanowią większość populacji, do nich należy kierować główne działania komunikacyjne. Znaczna część populacji wyraża obawy związane z bezpieczeństwem szczepień dzieci, zwłaszcza w zakresie wpływu szczepień na rozwój oraz wywoływania poważnych działań niepożądanych, dlatego Ministerstwo Zdrowia wzmacnia przekaz dotyczący bezpieczeństwa szczepień dzieci, ukierunkowany przede wszystkim na „oswajanie” pojęcia NOP w populacji, przy

jednoczesnym przypominaniu, że szczepienia są elementem wzmocnienia naturalnej odporności.

Podsumowując, Ministerstwo Zdrowia nieustannie, czynnie działa na rzecz utrzymania i poprawy poziomu zaszczepienia, który zapewnia społeczeństwu odporność zbiorowiskową. Zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych poprzez szczepienia ochronne jest możliwe dzięki racjonalnym działaniom w obszarze zdrowia publicznego podejmowanym przez organy i instytucje państwa na każdym szczeblu w zakresie posiadanych przez nie kompetencji.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/